Հաստատում եմ
Տնօրեն
Լ.Մանուչարյան

ԳՈՐԻՍԻ Ա. ԲԱԿՈՒՆՑԻ ԱՆՑԱՆ ԹԻՎ 1 ԱՎԱԳ ԴՊՐՈՑ

2023-2024 ուսումնական տարի

Տնօրենի տարեկան աշխատանքային պլան

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

«ՀՀ հանրակրթության մասին» օրենքով հանրակրթական դպրոցի գործունեության նպատակը անհատի բազմակողմանի զարգացումը, նրա առողջության պահպանումը, ինչպես նաև ինքնակրթության և լրացուցիչ կրթության պահանջմունքների բավարարման պայմանների ստեղծումն ապահովելն է: Դրա համար շատ կարևոր է, որ սովորողը գիտակցի, որ գիտությունը, արդի տեխնոլոգիաները կրթության մեծագույն արժեքներ են ժամանակակից աշխարհում: Ժամանակակից աշխարհում գիտական նվաճումներին տիրապետելը ոչ միայն կարևոր է, այլև անհրաժեշտ: Ազգային, քաղաքական, տնտեսական որևէ խնդիր լուծում չունի առանց կրթության: Ամեն ինչ սկսվում է կրթությունից և վերջանում կրթությամբ:

Արագ փոփոխվող աշխարհը իր անմիջական ներգործությունն է ունենում հանրակրթական դպրոցի վրա՝ առաջադրելով տարատեսակ խնդիրներ: Այսօր առավել քան երբևէ, որակյալ մասնագետների պահանջարկն առաջնահերթ է դարձնում աշխատանքային շուկայի պահանջներին արագորեն հարմարվելու և տեղաշարժվելու կարողությունը:

Հայաստանի Հանրապետության անկախության հռչակումից հետո մեր պետությունը շարժվում է ժողովրդավարության ճանապարհով: Իմ կարծիքով այս գործոնը նույնպես արժևորում է կրթության դերը: Մարդը հռչակվում է բարձրագույն արժեք՝ իր իրավունքներով, ազատությամբ և արժանապատվությամբ: Այստեղ հանրակրթական դպրոցի խնդիրն է սովորողի մոտ զարգացնել համակեցություն, հանդուրժողականություն, համագործակցելու կարողություն և այլ որակներ: Շատ կարևոր եմ համարում նաև ազգային դաստիարակությունը:

Մենք սերունդն ենք մի ժողովրդի, որ դեռևս վաղնջական ժամանակներից կարևորել է հայրենիքը, մշակույթը, դպրոցը, գիրն ու գրականությունը, որոնք նպաստել են սերունդների կրթությանը, դաստիարակմանն ու հարատևմանը: Ես՝ որպես հայ մարդ և մանկավարժական համակարգի աշխատող, կարևորում եմ դպրոցի դերը և կարծում, որ պետք է որդեգրել այնպիսի ծրագրի ռազմավարություն, որի գլխավոր ուղղությունը ներդաշնակորեն զարգացած, սոցիալապես ակտիվ, աշխատասեր, գործունյա և ստեղծագործ, հայրենասիրության, պետականության և մարդասիրության ոգով դաստիարակված, անձի ձևավորմանը միտված կրթության համակարգի զարգացումն է: Պետության և ազգի կայացման, հզորացման գործում 4 շատ կարևոր է ազգային-պետական մտածելակերպ, քաղաքացիական կեցվածք ունեցող, սեփական երկրի ճակատագրով մտահոգ, կյանքի դժարություններին դիմակայելու պատրաստ մարդու ձևավորումը: Այս գործոններով պայմանավորված հանրակրթության ոլորտում անհրաժեշտ է դառնում ուսուցման ավանդական մոտեցումների հետ միասին ստեղծագործաբար մոտենալ կյանքի առաջադրած խնդիրներն, կատարել որոշակի կառուցվածքային և բովանդակային փոփոխություններ, շարունակել բարձրացնել ՏՀՏ-ի դերը կրթական համակարգում:

2023-2024 ՈՒՍՄԱՐՎԱ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԸ ԵՎ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

1. Շարունակել ուսուցիչների և աշակերտների համակարգչային ուսուցումը, քանի որ դպրոցներն անցնում են էլեկտրոնային փաստաթղթաշրջանառության, հետևել էլեկտրոնային մատյանների ժամանակին վարմանը, թեմատիկ պլանների ճիշտ և ժամանակին կազմանը:

2.Ուսուցման պրոցեսը ավելի արդյունավետ , դասապրոցեսը հետաքրքիր , ուսուցումը բոլորի համար մատչելի դարձնելու նպատակով պետք է համախմբել բոլոր մեթոդմիավորումների ջանքերը , ուումնասիրել լավագույն ուսուցիչների փորձը , ընդօրինակել ուսանելին , առաջավորը : Դասապրոցեսում օգտագործել դպրոցի ՈՒՏՄ – ները , դիդակտիկ պարագաները , տեսադարանի նյութերը, օգտվել ԿՏԱԿ-ի կողմից ստեղծված էլեկտրոնային տեսադասերից, պաշարներից:

Այժմ ուսուցիչները հնարավորություն ունեն փորձել դասապրոցեսում օգտագործել ինտերնետային նյութերը , բազմաբնույթ տեղեկատվություն հայթայթելու նպատակով:

3.Շարունակել մանկավարժական կոլեկտիվի ուսումնասիրության նյութ դարձնել կրթական իրավական ակտերի, «Հանրակրթության մասին օրենք»-ի քննարկումները:

4. Զարգացնել աշակերտական ինքնավարության աշխատանքները :

5.Ուժեղացնել դասագրքերի պահպանման գործը , ապահովել դասգրքերով ապահովվածությունը:

6. Ուսուցիչների մեծ մասը վերապատրաստվել են նոր չափորոշիչներով:Հատուկ ուշադրություն դարձնել այն ուսուցիչների վերապատրաստումներին, որոնք դեռ պետք է վերապատրաստվեն: Խթանել, որ ուսուցիչները մասնակցեն նաև կամավոր ատեստավորմանը:

7.Ստեղծել արտադասարանական / առարկայական / և սպորտային խմբակներ :

8.Կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող սովորողների նպաստավոր պայմանների ապահովումը:

9. Ուժեղացնել կապը ծնողական համայնքի հետ:

10.Միջոցներ ձեռնարկել դպրոցը ձմռանը նախապատրաստելուն :

11.Կատարելագործել ֆինանսատնտեսական գործունեությունը :

12.Ուսումնասիրել նոր կրթական չափորոշիչները և աշխատանքում առաջնորդվել դրանց պահանջներով :

13.Տարվա ընթացքում կազմակերպել առարկայական շաբաթներ բոլոր առարկաներից:

14 . Մասնակցել տարբեր նոր ծրագրերի իրականացմանը :

15. Խրախուսիչ միջոցներ ձեռնարկել, որպեսզի ուսուցիչներն ավելի ակտիվորեն մասնակցեն «Տարվա լավագույն ուսուցիչ» մրցույթի

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԱԿԱՆ – ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

№	Աշխատանքի բովանդակություն	Կատարմ. ժամկետ	Պատասխա-նատու
1	Ելնելով շենքային պայմաններից , աշակերտների թվից ուսպարապմունքները կազմակերպել 1 հերթով	ուստար ընթացք	տնօրեն
2	Կոմպլեկտավորել հետևյալ դասարանները ա) կրտսեր դպրոց՝ 1-4 դաս բ) հիմնական դպրոց՝ 5-9 դաս գ) ավագ դպրոց 10-12դաս	ուստար ընթացք	տնօրեն
3	Նշանակել դասղեկ-դասվարներ, ուսկաբինետների վարիչներ, արտադասարանական խմբակների վարիչներ, ՄՄ-երի նախագահներ	օգոստոս	տնօրեն
4	Ուսումնական շենքերի յուրաքանչյուր հարկում, բակում կազմակերպել ամենօրյա հերթապահություն և պահանջել հերթապահներից • հսկել և իրականացնել օրվա հերթապահություն սահմանված գրաֆիկով • կազմակերպել տվյալ օրվա ուսումնական ողջ գործընթացը • օրվա վերջում աշխատանքային գործունեության մասի զեկուցել տնօրենին	մշտապես	փոխտնօրեննե
5	Սահմանել կարգ •Յուրաքանչյուր աշխատող աշխատանքի ներկայանա դասերն սկսելուց 15 րոպե առաջ՝ ըստ «Աշխատանքային ժամանակացույց» ի՝ հիմք ընդունելով «Ներքին կարգապահական կանոններ»ը: Ուսուցիչների հաճախումների հաշվառման պարտականությունները դն ուսմասվարի վրա:	մշտապես	տնօրեն, փոխտնօրեննե
6	Սահմանել վարչասպասարկող անձնակազմի աշխատանքայի ռեժիմը	ուստար ընթացք	Տնօրեն
7	Վերանորոգել աշակերտական դասագրքերը:	օգոստոս	դասղեկն. գրադ վար
8	Ձևավորել թեմատիկ պլանները և տեղադրել էլ մատյաններու	սեպտեմբ	Փոխտն
9	Կազմակերպել աշակերտների ինքնակառավարման աշխատանքները ըստ դպրոցի աշակերտական կանոնադրության:	սեպտեմբ	ԴԳՓ,ՄԿԿ
10	Համալրել ուսուցչական կազմը և կատարել դասաբաշխում	օգոստոս	Տնօրեն
11	Դպրոցական շենքը նախապատրաստել նոր ուստարվան:	օգոստ25-30	տնօրեն, ՏԳՓ

2022– 2023 ուստարվա կոմպլեկտավորում

Դասարանը	*Դասարանների թիվը*	*Աշակերտների թիվը*
1-ին	3	90
2-րդ	3	77
3-րդ	3	87
4-րդ	3	71
5-րդ	2	62
6-րդ	2	52
7-րդ	3	74
8-րդ	3	77
9-րդ	2	62
10-րդ	4	90
11-րդ	4	94
12-րդ	3	76
ընդամենը	35	912

ՄԵԹՈԴՄԻԱՎՈՐՄԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀՆԵՐ ՆՇԱՆԱԿԵԼ ՀԵՏԵՎՅԱԼ ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐԻՆ՝

Հայոց լեզու և գրականություն	*Գ. Մկրտչյան*
Ռուսաց լեզու և գրականություն	*Ֆ. Բաբայան*
Օտար լեզուներ	*Ս.Ավետիսյան*
Մաթեմատիկա	*Ա. Կարապետյան*
Բնագիտական առարկաներ	*Թ. Հակոբյան*
Պատմություն	*Վ. Հայրապետյան*
Էսթետիկա	*Ա. Ղազարյան*
Տարրական մեթոդմիավորում	*Ս. Անտոնյան*

ԴԱՍՂԵԿՆԵՐԻ ԵՎ ԴԱՍՎԱՐՆԵՐԻ ՑՈՒՑԱԿ

1-ին «ա» դասարան- Միլվա Անտոնյան
1-ին «բ» դասարան- Անի Բաղդասարյան
1-ին «գ» դասարան- Թամարա Անթանոսյան
2-րդ «ա»դասարան- Արշալույս Հակոբյան
2-րդ «բ» դասարան- Ժաննա Մարգարյան
2-րդ «գ» դասարան- Ֆլորա Խաչատրյան
3-րդ «ա»դասարան- Անահիտ Մանուչարյան
3-րդ «բ»դասարան- Սալոնիկ Ջհանգիրյան
3-րդ «գ»դասարան- Անետա Կարապետյան
4-րդ «ա»դասարան- Շողեր Մարտիրոսյան
4-րդ «բ»դասարան- Միրանուշ Նարինյան
4-րդ «գ»դասարան- Սիմա Իսախանյան
5-րդ«ա» դասարան- Անի Հարությունյան
5-րդ «բ» դասարան- Անի Գրիգորյան
6-րդ «ա» դասարան- Մարինե Գրիգորյան
6-րդ «բ»դասարան- Կարմեն Խուրշուդյան
7-րդ «ա» դասարան- Մարիամ Ալեքսանյան

7-րդ «բ» դասարան- Գոհարիկ Մկրտչյան
7-րդ «գ»դասարան- Աննա Աղաբեկյան
8-րդ «ա»դասարան- Անուշ Մալինցյան
8-րդ «բ»դասարան- Վանուհի Հայրապետյան
8-րդ «գ»դասարան- Արշալույս Կարապետյան
9-րդ «ա»դասարան- Ռիմա Աբրահամյան
9-րդ «բ»դասարան- Էմինե Գրիգորյան
10-րդ «ա»դասարան- Ֆլորա Բաբայան
10-րդ «բ»դասարան- Սոնա Հարությունյան
10-րդ «գ»դասարան- Թերեզա Հակոբյան
10-րդ «դ»դասարան- Գրետա Մարտիրոսյան
11-րդ «ա» դասարան- Գայանե Ապրեսյան
11-րդ «բ»դասարան- Նազելի Սարգսյան
11-րդ «գ»դասարան- Ամալյա Հովակիմյան
11-րդ «դ»դասարան- Միլվա Ավետիսյան
12-րդ «ա» դասարան- Ծովիկ Առաքելյան
12-րդ «բ»դասարան- Անուշ Թունյան
12-րդ «գ»դասարան- Հերմինե Միրզոյան

ԱՐՏԱԴԱՍԱՐԱՆԱԿԱՆ ԽՄԲԱԿՆԵՐ

№	Անվանում	Ղեկավար	Օր	Ժամ	Դաս	Ժամա-քանակ
1	«Մասնագիտական կողմնորոշում»	Մարտիրոսյան Գրետա	II և V	15^{00}-15^{45}	10-րդ	2ժ
2	«Живое слово»	Խուրշուդյան Կարմեն	II և III	14^{10}-14^{55}	2-րդ	2ժ
3	«Հետաքրքրաշարժ մաթեմատիկա»	Հովակիմյան Ամալյա	III և IV	14^{10}-14^{55}	5-րդ	2ժ
4	«Ագրոտեխնոլոգիա մասնագիտական կողմնորոշման դասընթաց»	Հարությունյան Սոնա	IV	15^{00}-16^{30}	11-րդ	2ժ
			V	15^{00}-16^{30}	10-րդ	2ժ
5	«Հմուտ ձեռքեր»	Հակոբջանյան Նարե	I և II	14^{10}-14^{55}	7-րդ	2ժ
6	«Ասեղնագործություն»	Հակոբջանյան Նարե	III և IV	13^{20}-14^{05}	2-րդ	2ժ
7	«Շախմատ»	Ղազարյան Անուշավան	II և IV	13^{20}-14^{05}	2-րդ	2ժ
8	«Հեքիաթն է կանչում »	Ղազարյան Նանար	II և III	14^{10}-14^{55}	5-րդ	2ժ
9	«Հայկական հարցի պատմություն»	Գրիգորյան Մարինե	I և II	15^{00}-15^{45}	10-րդ	2ժ
10	«Հայ պատմագետներ»	Գրիգորյան Մարինե	III և IV	15^{00}-15^{45}	11-րդ	2ժ

ՊԱՐՏԱԴԻՐ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԻՐԱԳՈՐԾՄԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆ

Կատարման ժամանակահատված՝ 2023-2024 ուստարի

№	Աշխատանքի նկարագիր	Կատարման ժամ. հատված	Պատասխանատու
	Ի կիսամյակ		
	Օգոստոս-Սեպտեմբեր		
1	Մանկավարժական խորհրդի նիստ	Օգոստոսի 19- 24	Տնօրեն, մանկավարժական խորհուրդ
2	Հանրակրթական ուսումնական հաստատության մեթոդմիավորման կողմից նախնական դասաբաշխման կատարում	Օգոստոսի 20-26	Մեթոդմիավորման նախագահներ, ՏՈՒԱԳՏ
3	Վերաքննությունների (լրացուցիչ քննությունների) անցկացում	Օգոստոսի 20-30	ՏՈՒԱԳՏ, մեթոդմիավորման նախագահներ
4	Ավագ դպրոցի սովորողների ընդունելիության կազմակերպում	Օգոստոս	
5	Դասագրքերի բաշխում	Օգոստոսի 24-30	Գրադարանավար, դասղեկներ
6	Հանրակրթական ուսումնական հաստատության • Մանկավարժական խորհրդի կողմից մեթոդմիավորումների ներկայացրած նախնական դասաբաշխման առաջարկի քննարկում և որոշման կայացում: • Օրինակելի ուսումնական պլանի դպրոցական բաղադրիչի ժամաքանակի բաշխման առաջարկությունների մշակում: • Հանրակրթական առարկայական չափորոշիչներին համապատասխան առարկայական ուսումնական ծրագրերի, ուսումնական պլանի, դասաբաշխման նախագծի քննարկում. • Թեմատիկ պլանների քննարկում և ներկայացում տնօրենի հաստատմանը: Սովորողներին դասագրքերով և այլ ուսումնական գրականությամբ ապահովելու հետ առնչվող խնդիրների քննարկում: Հանրակրթական ուսումնական հաստատության • Մանկավարժական խորհրդի կողմից մեթոդմիավորումների ներկայացրած նախնական դասաբաշխման առաջարկի	Օգոստոսի 27-31	Տնօրեն, մանկավարժական խորհուրդ

	քննարկում և որոշման կայացում: • Օրինակելի ուսումնական պլանի դպրոցական բաղադրիչի ժամաքանակի բաշխման առաջարկությունների մշակում: • Հանրակրթական առարկայական չափորոշիչներին համապատասխան առարկայական ուսումնական ծրագրերի, ուսումնական պլանի, դասաբաշխման նախագծի քննարկում. • Թեմատիկ պլանների քննարկում և ներկայացում տնօրենի հաստատմանը: Սովորողներին դասագրքերով և այլ ուսումնական գրականությամբ ապահովելու հետ առնչվող խնդիրների քննարկում: • Բանավոր, գործնական և թեմատիկ աշխատանքների քանակի որոշում: • Ուսումնական տարում ուսումնադաստիարակչական աշխատանքի կազմակերպման և վերահսկման ուղղությամբ լիազորությունների բաշխում		
7	• Մանկավարժական խորհրդի կազմի հաստատում, քարտուղարի ընտրություն • Մեթոդմիավորման նախագահների և դասղեկների կազմի հաստատում • Վերաքննությունների արդյունքների ամփոփում • Հանրակրթական դպրոցի /2023-2024 ուստարվա համար/ դասարանների կազմավորում	Օգոստոսի 30-31	Տնօրեն, Մանկավարժական խորհուրդ
8	Առաջին կիսամյակի դասացուցակի նախնական տարբերակի կազմում	Օգոստոսի 30-31	ՏՈՒԱԳՏ
9	Հանրակրթական դպրոցի դասարանների կազմավորում •Առաջին դասարանցիների բաշխում համապատասխան դասարաններում •Կոմպլեկտավորել ավագ դպրոցի հոսքային դասարանները, դպրոց ընդունված աշակերտներին ծանոթացնել ներքին կարգապահական կանոններին, գործող ռեժիմին, իրենց իրավունքներն և պարտականություններին:	Օգոստոսի 24-31	Տնօրեն, ՏՈՒԱԳՏ, դասվարներ, դասղեկներ
10	Ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների տարեկան պլանի(ՈՒԴԱՊ) հաստատում.	Օգոստոսի 31	Տնօրեն

	Սեպտեմբեր		
11	Առաջին կիսամյակի դասացուցակի հաստատում	Սեպտեմբերի 1-4	Տնօրեն, ՏՈՒԱԳՏ
12	•Հաստատության ծնողական խորհուրդների ձևավորում, ծնողական ժողովների անցկացում • Աշակերտական խորհրդի ձևավորման նախապատրաստում • Տարիֆիկացիոն ու հաստիքային ցուցակների և ամենամյա ծախսերի նախահաշվի կազմում և ներկայացում հաստատման • Հանրակրթական ուսումնական հաստատության բյուջեի նախագծի կազմում • Դասացուցակի և դասաբաշխման, առարկայական թեմատիկ պլանների, սովորողների անձնական գործերի լրացում emis.am կայքէջում	Սեպտեմբերի 1-15	Տնօրեն, դասղեկ, ՏՄԿԱԳՏ, ԴԱԿ, ուսուցիչներ, օպերատոր
	Հոկտեմբեր		
13	Հանրակրթական ուսումնական հաստատության բյուջեի նախագծի քննարկումների կազմակերպում և բյուջեի նախագծի լրամշակում	Հոկտեմբերի 3-10	Տնօրեն
14	Մանկավարժական խորհրդի նիստ. • Ուսումնական առարկաների դասավանդման որակի ուսումնասիրություն, • Առարկայական օլիմպիադաներին նախապատրաստություն •Անդրադարձ էլեկտրոնային մատյաններում կատարվող գրանցումներին •Սոցիալապես անապահով և ծնողազուրկ երեխաների հաճախումների և առաջադիմության քննարկում •Կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող սովորողների ԱՈԻՊ-ներին անդրադարձ	Հոկտեմբերի 11-12	Տնօրեն, մանկավարժական խորհուրդ
15	Սովորողների ուսումնական առաջադիմության նախնական ամփոփում: Ծնողական ժողովներ	Հոկտեմբերի 20-31	ՏՈԻԱԳՏ, Մեթոդմիավորումներ ուսուցիչներ
	Նոյեմբեր- դեկտեմբեր		
16	Տնօրենի, տնօրենի ուսումնական գծով տեղակալի և մեթոդմիավորումների	Նոյեմբերի 2	Տնօրեն, ՏՈԻԱԳՏ, մեթոդմիավորումների

	նախագահների մասնակցությամբ խորհրդակցություն		նախագահներ
17	Մանկավարժական խորհրդի նիստ(ուսումնադաստիարակչական գործընփացի և սովորողների ուսումնական առաջադիմության արդյունքների, թեմատիկ պլանների և էլեկտրոնային մատյանների վարման հարցերի քննարկում)	Նոյեմբերի 9-10	Տնօրեն, մանկավարժական խորհուրդ
18	Տնօրենի հրամանը առարկայական օլիմպիադաների հանձնաժողովների կազմի հաստատման մասին	Նոյեմբերի 9-10	Տնօրեն
19	Մեթոդմիավորումների կողմից հարցաշարերի կազմում և հաստատում տնօրենի կողմից	Նոյեմբերի 15-19	Տնօրեն, մեթոդմիավորուման նախագահներ
20	Առարկայական օլիմպիադաների դպրոցական փուլի անցկացում, արդյունքների ամփոփում	Նոյեմբերի վերջ դեկտեմբերի սկիզբ	Տնօրեն, մեթոդմիավորումներ
	Դեկտեմբեր		
21	Սովորողների ուսումնական առաջադիմության նախնական ամփոփում: Ծնողական ժողովներ	դեկտեմբերի սկիզբ	Մեթոդմիավորումներ ուսուցիչներ
22	Դեկտեմբերին կազմակերպվող պետական ավարտական քննություններին մասնակցելու համար սովորողների գրավոր դիմումը հանրակրթական հաստատության տնօրենին	Մինչև դեկտեմբերի 1	Տնօրեն, ՏՈՒԱԳՏ,
23	Պետական ավարտական քննությունների հանձնողների դիմում-հայտերի փոխանցումը «Գնահատման և թեստավորման կենտրոն»:	Դեկտեմբերի 1-8	Տնօրեն
24	Մանկավարժական խորհրդի նիստ • Առաջին կիսամյակում սովորողների ուսումնական առաջադիմության արդյունքների ամփոփում, • Առաջիկա տարվա բյուջեի նախագծի քննարկում •Տնօրենի զեկույցը հաստատության խորհրդի որոշումների կատարման վերաբերյալ •Տնօրենի տեղակալների ԴԱԿ-ի և մ/մ նախագահների հաշվետվություններ • Էլ. մատյանների վարման հարցերի քննարկում	Դեկտեմբերի 22-23	Տնօրեն, մանկավարժական խորհուրդ
25	Բյուջեի նախագծի ներկայացում հաստատության խորհրդի հավանությանը Ուսումնադաստիարակչական գործընթացի	Դեկտեմբերի 24-25	Տնօրեն

	վերաբերյալ հաշվետվության ներկայացումը խորհրդի քննարկմանը II կիսամյակի դասացուցակի հաստատում		
	II կիսամյակ		
	Հունվար		
26	Երկրորդ կիսամյակում ուսումնական գործընթացի նախապատրաստում՝ ուսումնական պլանի, դասացուցակի կազմում, դասաբաշխում, XII դասարանում առարկայական խմբերի ձևավորում	Հունվարի 3-9	Տնօրեն, մանկավարժական խորհուրդ
27	Մանկավարժական խորհրդի նիստ՝ XII դասարանի պետական ավարտական քննություններին մասնակցած սովորողների քննական արդյունքների քննարկում և համապատասխան որոշումների կայացում	Հունվարի 10-15	Տնօրեն, մանկավարժական խորհուրդ
28	•Հանրակրթական ուսումնական հաստատության կառավարման խորհրդի նիստ՝ • առաջին կիրսամյակի ֆինանսական և ուսումնադաստարակչական գործունեության վերաբերյալ հաշվետվությունների քննարկում, • Ամենամյա ծախսերի նախահաշվի քննարկում •զարգացման ծրագրի կատարման ընթացքի քննարկում	Հունվարի 15-18	Տնօրեն, հաստատության կառավարման խորհուրդ
29	Բանակի օրվան նվիրված միջոցառումներ	Հունվարի 24-28	Տնօրեն, տեղակալներ, կազմակերպիչ, ուսուցիչն
30	ԿԱՊԿՈՒ աշակերտների ԱՈՒՊ-ների քննարկում և լրացում	Հունվար – փետրվար	Տնօրեն, ՏՈՒԱԳՏ, աջակցող թիմ
	Փետրվար		
31	Մանկավարժական խորհրդի նիստ . Առարկայական օլիմպիադայի տարածքային փուլի արդյունքների ամփոփում և մարզային փուլի նախապատրաստում	Փետրվարի 1-4	Տնօրեն, ՏՈՒԱԳՏ,
32	Հերթական ատեստավորում անցած ուսուցիչների դասավանդման արդյունավետության մշտադիտարկում	Փետրվարի 1-10	Տնօրեն, տնօրենի տեղակալներ մ/մ նախագահներ
33	Դասավանդվող առարկաների դասավանդման որակի ուսումնասիրություն	Փետրվարի 14-18	Տնօրեն, տնօրենի տեղակալն մ/մ նախագահներ, առարկայական մասնագ.
34	Ուսումնական հաստատության ջեռուցման կազմակերպում , ջերմային ռեժիմի պահպանում	Փետրվարի 1-28	Տնտեսվար

35	Ներդպրոցական վերահսկողության իրականացում	Փետրվարի 1-28	Տնօրեն, տնօրենի տեղակալներ
	Մարտ		
36	Տնօրենի, տնօրենի ուսումնական աշխատանքի գծով տեղակալի և մեթոդմիավորումների նախագահների մասնակցությամբ խորհրդակցություն	Մարտի 5	Տնօրեն, տնօրենի տեղակալներ, մ/մ նախագահներ, մանկավարժական աշխատողներ
37	Բյուջեի կատարման մասին հաշվետվությունները ներկայացնելու և հրապարակելու ժամկետներ կազմելը	Մարտի 11-14	Տնօրեն
38	Մանկավարժական խորհրդի նիստ՝ • 2022-2023 ուստարվա շրջանավարտների պետական ավարտական, միասնական և կենտրոնացված քննությունների նախապատրաստման հետ կապված հարցերի քննարկում, • Առարկայական օլիմպիադայում սովորողների արդյունքների քննարկում, • Ուսման մեջ առաջադիմության արդյունքների ամփոփում, • Էլ. մատյանների գրանցման, գնահատման և բացակայությունների հարցի քննարկում	Մարտի 17-19	Տնօրեն, մանկավարժական խորհուրդ
39	Սովորողների ուսումնական առաջադիմության նախնական ամփոփում: Ծնողական ժողովներ	Մարտի 29-30	Տնօրեն, դասղեկներ, ԴԱԿ, ՏՄԿԱԳՏ
	Ապրիլ		
40	12-րդ դասարանում պետական ավարտական քննություններին մասնակիցների ցուցակների փոխանցում ԳԹԿ • Կազմակերպել 4-րդ դասարանում §Մայրենի, §Մաթեմատիկա առարկաների գիտելիքների ստուգում • Հերթական (պարտադիր) ատեստավորման հայտ ներկայացրած ուսուցիչների ցուցակների կազմում • Անդրադարձ ուսումնական առարկաների դասավանդման որակի ուսումնասիրություն՝ հայոց լեզու, գրականություն, մաթեմատիկա հանրահաշիվ, երկրաչափություն • ԿԱՊԿՈՒ սովորողների ուսումնական առաջադիմության քննարկում	Ապրիլի 1-30	Տնօրեն, մանկավարժական խորհուրդ, ՏՈՒԱԳՏ, մեթոդմիավորումներ, աջակցող թիմ, ուսուցչ օգնականներ

41	10-11-րդ դասարանների փոխադրական քննությունների տոմսերի կազմում	Ապրիլի 1-ից մայիս 15	Մեթոդմիավորումներ
42	Տնօրենի, տնօրենի ուսումնական աշխատանքի գծով տեղակալի մասնակցությամբ խորհրդակցություն	Ապրիլի 4-5	Տնօրեն, ՏՈՒԱԳՏ, մանկավարժական աշխատողներ
43	Հերթական ատեստավորման ենթակա և կամավոր ատեստավորման հայտ ներկայացրած ուսուցիչների ցուցակների կազմում	Ապրիլի 12-13	Տնօրեն
	Մայիս		
44	Պետական ավարտական և կենտրոնացված պետական ավարտական քննություններին նախապատրաստական գործընթացի քննարկում	Մայիսի 2-4	Տնօրեն, ՏՈՒԱԳՏ, մեթոդմիավորման նախագաներ
45	Անդրադարձ առարկայական օլիմպիադաներին սովորողների մասնակցությանը	Մայիսի 2-4	Տնօրեն, ՏՈՒԱԳՏ, մեթոդմիավորման նախագաներ
46	Ուսումնական տարվա ընթացքում 120-200 ժամ բացակայած 2-12 դասարանների սովորողների ցուցակների նախնական կազմում, քննությունների ցանկի և ժամանակացույցի հաստատում, ինչպես նաև 12-րդ դասարանի 19-ը տարին լրացած սովորողների հաստատությունից դուրս մնալու հարցի քննարկում մանկավարժական խորհրդում, համապատասխան տեղեկատվության ներկայացում (Նախարարություն և ԳԹԿ)	Մայիս 14-20	Տնօրեն, մանկավարժական խորհուրդ
47	10-11-րդ դասարանների փոխադրական քննությունների հարցատոմսերի ներկայացում տնօրենի հաստատմամբ	Մայիսի 16-18	Տնօրեն, ՏՈՒԱԳՏ, Մեթոդմիավորումներ նախագահներ,
48	• Անդրադարձ ուսումնական առարկաների դասավանդման որակի ուսումնասիրությանը • Էլեկտրոնային մատյաններում կատարվող գրանցումներին • Երկրորդ կիսամյակի համար նախատեսված աշխատանքների կատարմանը	Մայիսի 16-20	Տնօրեն, ՏՈՒԱԳՏ, Մեթոդմիավորումներ նախագահներ, մանկավարժական աշխատողներ
49	•Ուսումնական տարվա ընթացքում 120-200 ժամ դասերից բացակայած 2-12-րդ դասարանների սովորողների հարցի	Մայիսի 16-20	Տնօրեն, ՏՈԻԱԳՏ

	քննարկում մանկավարժական խորհրդում • Ուսումնական տարվա ընթացքում 120-200 ժամ դասերից բացակայած 10-12-րդ դասարանների սովորողների հաստատությունից դուրս մնալու հարցը քննարկվում է մանկավարժական խորհրդում •10-12-րդ դասարանների սովորողների բացակայությունների մասին տեղեկատվության ներկայացում (Նախարարություն և ԳԹԿ)		
50	•Ուսումնական տարվա ընթացքում 120-200 ժամ դասերից բացակայած 10-12-րդ դասարանների սովորողների՝ լրացուցիչ քննությունների և ամփոփիչ ստուգողական աշխատանքների անցկացում	Մայիսի 20-30	Տնօրեն, ՏՈՒԱԳՏ, Մեթոդմիավորումների նախագահներ,
51	1-ին և 2-րդ դասարանում սովորողների հաջորդ դասարան փոխադրումը՝ բնութագրման միջոցով, 3-րդ, 5-8-րդ դասարանների սովորողների հաջորդ դասարան փոխադրումը, ինչպես նաև 10-11-րդ դասարանների սովորողների փոխադրումը փոխադրական քննությունների միջոցով և 4-րդ, 9-րդ, 12-րդ դասարանների սովորողներին քննություններին թույլատրելու հարցերի քննարկում մանկավարժական խորհրդի նիստում:	Մայիսի 30-31	Տնօրեն, ՏՈՒԱԳՏ, Մեթոդմիավորումների նախագահներ,
	Հունիս		
52	Պետական ավարտական և կենտրոնացված պետական ավարտական քննությունների անցկացում: Ավագ դպրոցում փոխադրական քննությունների անցկացում	Մայիսի վերջ-Հունիս	Տնօրեն, ՏՈՒԱԳՏ, Մեթոդմիավորումների նախագահներ,
53	Ուսումնական հաստատության սովորողների ընդունելության կազմակերպում	Հունիս	Տնօրեն
54	Նախնական դասաբաշխում	Հունիս	Տնօրեն, ՏՈՒԱԳՏ, Մեթոդմիավորումների նախագահներ,
55	Վերաքննությունների անցկացում	Հուլիսի 2-8 Օգոստոսի 20-30	Տնօրեն, նշանակված հանձնաժողով

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ

1. Դպրոցի տնօրինության, մեթոդմիավորումների կողմից ստուգել ծրագրերի կատարողականը.
2. Անհրաժեշտության դեպքում բանավոր դասալսումներից բացի կազմակերպել նաև գրավոր ստուգողական աշխատանքներ տնօրինության կողմից.
3. Բոլոր ստուգումների արդյունքները քննարկել համապատասխան օրակներում, նշել թերություններն ու դրանց վերացման ուղիները: Հետագայում անդրադառնալ ստուգման ժամանակ տրված հանձնարարությունների կատարմանը, կատարված աշխատանքի արդյունավետությանը:

ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՉԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐ

Աշխատանքի բովանդակությունը
1. Սիստեմատիկաբար աշխատանք տանել աշակերտների շրջանում մեր հանրապետության օրենքները հատկապես սահմանադրության փոփոխությունները ուսումնասիրելու, “Մարդու իրավունքներն ու պարտականությունները” լավ իմանալու ուղղությամբ. 2. Քաղաքացիական պատասխանատվու-թյուն դաստիարակել աշակերտների մոտ: Նրանց կողմից դպրոցում և դրսում կարգ ու կանոն չպահպանելու, անօրինականության, զանցանքների և իրավա-խախտումների նկատմամբ բացասական վերաբերմունք դրսևորելու ուղղությամբ: 3. Կազմակերպել հանդիպումներ իրավա-պահ մարմինների ներկայացուցիչների հետ. 4. Բոլոր դասարաններում դասղեկի ժամերին զրույցներ անցկացնել վարվեցողության նորմերի, էթիկայի, քաղաքավարության հարցերի մասին: 5. Աշակերտներին և աշխատողներին տա-ռերային աղետներից, հրդեհներից ապա-հովելու համար. ➢ կազմակերպել սեմինարներ առանձին ստորաբաժանումների ղեկավարների համար, նրանց ծանոթացնել իրենց պարտականություններին: ➢ 2-9-րդ դասարանների աշակերտների համար տեսական և գործնական պա-րապմունքներ կազմակերպել համաձայն ծրագրի. ➢ նախապատրաստել և կազմակերպված ձևով անցկացնել քաղպաշտպանության օրը 6. Հնարավորության դեպքում ձեռք բերել մարզական գույք ու հանդերձանք, կահավորել մարզահրապարակն ու դահլիճը: Կազմել մարզադահլիճի օգտագործման գրաֆիկ:

7. *Բոլոր սպորտային միջոցառումներն անցկացնել մարզահագուստով՝ հիմնականում դրսում.*

8. *Աշակերտների համար զրույցներ կազմակերպել սպորտի ծագման ու նշանակության մասին, լավագույն սպորտսմեններին խրախուսել:*

9. *Ձեռք բերել անհրաժեշտ գույք, սարքա-վորումներ և կահավորել դպրոցի արհեստանոցները, սպասարկման աշ-խատանքների սենյակը:*

10. *Կազմակերպել մրցույթ-ստուգատես աշակերտների կարգապահության, կեց-վածքի, հանրօգուտ աշխատանքի, դպրոցի շենքի ու գույքի նկատմամբ պա-տասխանատվության զգացում դաստիա-րակելու նպատակով:*

11. *Բոլոր աշակերտներին ընդգրկել դպրոցի շենքի ձևավորման, շրջակայքի բարե-կարգման, ծառատնկման, սպորտհրա-պարակի կահավորման աշխատանքնե-րին:*

12. *Ճաշակով և ժամանակակից պահանջնե-րին համապատասխան կահավորել դպրոցը:*

13. *Աշակերտների համար կազմակերպել ցուցահանդեսներ, երաժշտական ստեղ-ծագործությունների ունկնդրման երեկոներ, հանդիպումներ արվեստի գործիչների հետ:*

14. *Կազմակերպել բանավեճ 7-8-րդ դասա-րանցիների համար" Գեղեցիկը տղաների և աղջիկների փոխհարաբերություններում" թեմայով:*

15. *Անցկացնել զրույցներ հետևյալ օրինակելի թեմաներով.*
- *Գեղեցիկը կյանքում և կենցաղում*
- *Հայկական մշակույթը և արվեստը*
- *Ինչպես դիտել նկարը*
- *Ինչպես լսել երաժշտությունը*
- *Ի՞նչ է վարվեցողության կուլտուրան.*
- *Ո՞վ է հայրենասեր*
- *Գիտե՞ս քո իրավունքները և պարտա-*
- *կանությունները.*

16. *Դպրոցում շարունակել գեղարվեստական և սպորտային խմբակների աշխատանքների կազմակերպումը :*

Աշակերտների ինքնագործունեության միջոցառումների ժամանակ օգտագործել երաժշտական դպրոցի, մանկապատանեկան կենտրոնի , մշակույթի տան խմբակներում ընդգրկված աշակերտների ուժերը : Կազմակերպել ինքնագործունեության համերգներ, մրցույթներ , ստուգատեսներ , ներկայացում-ների դիտումներ, ցուցահանդեսներ:

17. *Այցելել պատկերասրահներ, թատրոններ, դպրոցում կազմակերպել ճանաչված կոլեկտիվների թատերական ներկայացումների դիտում:*

18. Աշխարհագրության, ֆիզիկայի, քիմիայի,կենսաբանության և պատմության դասերին տարբեր ասպեկտներով քննարկել շրջակա միջավայրի պահպանման և բարելավման, բնական հարստությունների նկատմամբ հոգատար վերաբերմունք ցուցաբերելու հարցերը:

19. Դպրոցի շրջակայքում տնկել ծառեր, աշակերտներին ընդգրկել դրանց խնամքի և պահպանման աշխատանքներում:
20. 1-8-րդ դասարաններում կազմակերպել ճանապարհային երթևեկության կանոնների ուսուցումը: Այդ աշխատանքներում ընդգրկել նաև ճանապարհային ոստիկանության աշխատողներին:

21. Աշակերտների դաստիարակության գոր-ծում ճիշտ օգտագործել դպրոցի գրադարանի
հնարավորություններ ,աշխատանքներ տանել
գրադարանը ժամանակակից տեխնիկայով վերազինելու և գրքերով հարստացնելու համար :

22. Աշակերտների մոտ սեր սերմանել դեպի գիրքը, նրանց կապել գրադարանի հետ:
23. Հարստացնել դպրոցի գրադարանը նոր դասագրքերով :
24. Հետևել գրքերի պահպանմանը, միջոցներ ձեռնարկել գրքերի կյանքը երկարացնելու համար:
25. Կազմակերպել գրքերի քննարկումներ հնարավորության դեպքում հրավիրել նաև գրքերի հեղինակներին :

26. Լույս ընծայել պատի թերթեր , պատրաստել վահանակներ նվիրված հիշարժան տարեթվերին :

Հատուկ բյուլետենով աշակերտներին և ուսուցիչներին տեղյակ պահել նոր ստացված գրքերի մասին :

Աշակերտների համար կազմակերպել զրույցներ հետևյալ թեմայով.

- Ի՝նչպես աշխատել դասագրքով.
- Սիրեցեք գիրքը.
- Ի՝նչպես է ստեղծվում գիրքը.
- Գրքի բարեկամները.

Տարվա ընթացքում մի քանի անգամ ստուգել դասագրքերի վիճակը , պահանջել , որ բոլորը կազմեն :

Ճիշտ և ժամանակին կազմակերպել դասագրքերի վարձավճարների հավաքումը և մուծել բանկ :

ՀԱՅՐԵՆԱՍԻՐԱԿԱՆ, ՌԱԶՄԱՀԱՅՐԵՆԱՍԻՐԱԿԱՆ, ԲԱՐՈՅԱՀՈԳԵԲԱՆԱԿԱՆ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Մատաղ սերնդի հայրենասիրական դաստիարակությունը մշտապես գտնվել է ժամանակակից դպրոցի ուշադրության կենտրոնում, քանի որ մանկությունն ու պատանեկությունը ամենանպաստավոր շրջաններն են անձի մոտ հայրենիքի նկատմամբ իր պատկերացումները ճիշտ ձևավորելու, սիրո զգացմունքն արմատավորելու և որպես հայրենիքի պաշտպանի գիտակցումը սերմանելու համար: Այս հարցն էլ ավելի սուր է ներկայանում մեր օրերում:

Ռազմահայրենասիրական դաստիարակությունը բազմապլանային, համակարգված, կոնկրետ նպատակաուղղվածություն ունեցող և կոորդինացված գործընթացն է, որի հիմնական նպատակն է աշակերտների մոտ ձևավորել հայրենասիրության գիտակցում, հավատարմության զգացում հայրենիքի հանդեպ, քաղաքացիական պարտքը կատարելու պատրաստակամություն, հայրենիքի պաշտպանությանն ուղղված այլ սահմանադրական պարտականությունների կատարման պատրաստակամություն:

Ռազմահայրենասիրական դաստիարակության նպատակն է աշակերտների մոտ զարգացնել հայրենասիրությունը որպես կարևոր հոգևոր-բարոյական և սոցիալական արժեք, անձի մոտ ձևավորել պրոֆեսիոնալ որակ, հմտություններ և համապատասխան պատրաստվածություն և պատրաստակամություն վերոնշյալները կիրառելու հասարակական կյանքի տարբեր ոլորտներում, հատկապես ռազմական և դրա հետ կապված պետական ծառայության այլ ոլորտներում: Ռազմահայրենասիրական դաստիարակության առջև դրված նպատակների իրագործման համար անհրաժեշտ է հասնել ներքոնշյալ խնդիրների լուծմանը՝

- Նախազորակոչային տարիքի անձանց ռազմահայրենասիրական դաստիարակության արդյունավետ իրականացման համար համապատասխան պայմանների ապահովում,

- Աշակերտների զգացմունքային ոլորտում և գիտակցության մեջ հայրենասիրական արժեքների, հայացքների և համոզմունքների հաստատում, Հայաստանի Հանրապետության պատմության մշակույթի հանդեպ հարգանքի ձևավորում, պետական գիտակցության բարձրացում՝ հատկապես ռազմական ոլորտի գծով,

- ռազմահայրենասիրական դաստիարակության նոր, առավել արդյունավետ համակարգի մշակում, որը հանարավորություն կտա ապահովելու աշակերտների մոտ հայրենիքի հանդեպ հավատարմության զարգացման օպտիմալ պայմաններ, հասարակությանը և պետությանը ծառայելու պատրաստակամություն,

- ռազմահայրենասիրական դաստիարակության ամբողջական համակարգի արդյունավետ գործունեությունն ապահովող մեխանիզմի ստեղծում:

Ռազմահայրենասիրական բովանդակության մեջ կարելի առանձնացնել միմյանց հետ սերտորեն փոխկապակցված երկու բաղադրիչ: Դրանցից առաջինը բնորոշվում է առավել լայն սոցիալ-մանկավարժական ուղղվածությամբ: Այն հիմնվում է այնպիսի տարրերի վրա ինչպիսիք են՝ դրական աշխարհընկալում և հայացքներ, կարևոր հոգևոր և բարոյական որակներ՝ սեր հայրենիքի հանդեպ, հարգանք օրենքի նկատմամբ, հայրենիքի հանդեպ պարտքը կատարելու պատրաստակամություն:

Սոցիալ-մանկավարժական բաղադրիչը գերակշռող է և կազմում է ռազմահայրենասիրական դաստիարակության հիմքը: Հիմնվելով անձի որպես անհատի ձևավորման վրա և նրա մեջ զարգացնելով ՀՀ քաղաքացուն բնորոշ հայացքներ, դիրք, հետաքրքրություններ, գործունեության իրականացման մոտիվներ՝ կարելի է նախազորակոչային տարիքի անձին ամբողջովին նախապատրաստել ծառայությանը՝ հայրենիքի հանդեպ պարտքի կատարմանը:

Ռազմահայրենասիրական դաստիարակության հատուկ բաղադրիչը բնորոշվում է առավել կոնկրետությամբ և գործնական ուղղվածությամբ: Սույնի գործնական իրականացումը նպատակաուղղված է ապահովելու՝

• Յուրաքանչյուր անձի կողմից հայրենիքի հանդեպ սեփական պարտավորությունների և դիրքի գիտակցում,

• անհրաժեշտության դեպքում հայրենիքի պաշտպանության գործին պատրաստակամ լծվելու վստահություն,

• անձի հիմնական հատկանիշների, որակների, հմտությունների, սովորույթների ձևավորում, որոնք անհրաժեշտ են քաղաքացիական պարտքը բարեհաջող կատարելու համար:

Հատուկ բաղադրիչի հիմքը հանդիսանում է սերը հայրենիքի հանդեպ, քաղաքացիական և ռազմական ծառայության հանդեպ հավատարմությունը, ռազմական պատիվը, արիությունը, հաստատակամությունը, նվիրվածությունը, տղամարդկությունը: Ժամանակակից պայմաններում ռազմահայրենասիրական դաստիարակության շրջանակներում աշակերտների, երիտասարդության համար առաջնահերթ են համարվում հոգևոր-բարոյական արժեքները՝ համաժողովրդականությունը ազգային մասշտաբով:

Վերոնշյալ հոգևոր և բարոյական արժեքների ձևավորման գործում առանձնակի կարևորությամբ առանձնանում է դպրոցը: Այս արժեքները աշակերտների մեջ արմատավորվում են հայ գրականության, հայ եկեղեցու պատմութայն, պատմության, ռազմագիտության դասընթացների անցկացման միջոցով, որոնք պարտադիր կերպով նախատեսված են դպրոցական ծրագրում:

Հայրենիքի պաշտպանության քաղաքացիական և հասարակական ծառայության պատրաստակամության և բարեհաջող կատարման համար անհրաժեշտ են ներքոնշյալ գործողությունները՝

• Հոգևոր-բարոյական՝ անձի կողմից բարձրագույն արժեքների, իդեալների, սոցիալական կարևոր իրադարձությունների և իրական կյանքի երևույթների գիտակցում, վերոնշյալների հանդեպ կառավարելու ունակություն, դիրքի, պրակտիկ գործողությունների և վարքագծի ձևավորում: Այն ներառում է բարձր մշակույթի և կրթվածության զարգացում, գաղափարների գիտակցում, բարոյական արժեքների, մասնագիտական և էթիկական վարքագծի չափանիշների, ռազմական պատվի ձևավորում,

• Պատմական՝ մեր արմատների, հայրենիքի միօրինակության, նրա ճակատագրի հանդեպ պատասխանատվության գիտակցում:

• Հայրենասիրական՝ կարևոր հոգևոր բարոյական և մշակութային-պատմական արժեքների դաստիարակում, որոնք արտահայտում են մեր հասարակության ընդհանուր դեմքը, ձևավորում են ազգային ինքնագիտակցություն, ապրելակերպ, աշխարհընկալում: Այն ներառում է անմնացորդ սեր հայրենիքի հանդեպ, նվիրվածություն, տվյալ ազգին պատկանելու հպարտություն, ազգին և հայրենիքին ծառայելու պատրաստակամություն:

• Հոգեբանական՝ նախազորակոչային տարիքի անձանց մոտ հոգեբանական բարձր կայունություն, պատրաստվածություն՝ կատարելու բարդ և պատասխանատու հանձնարարություններ ցանկացած պարագայում, ունակություն հաղթահարել դժվարությունները և ինքնազրկումները, անհրաժեշտ հոգեբանական կողմերի ամրապնդումը և ձևավորումը, որոնք անհրաժեշտ են ոչ միայն ռազմական ծառայության ոլորտում,

• Դաստիարակություն ռազմական ավանդույթների հիմքով: Ռազմահայրենասիրական դաստիարակության իրականացման հարցում կարևոր նշանակություն ունի նախազորակոչային տարիքի անձանց մասնակցությունը զորակոչված ազգականների երդման արարողություններին:

Վերոնշյալ կետերը բոլորը սերտորեն փոխկապակցված են միմյանց հետ, պրակտիկ գործունեության ընթացքում կիրառվում են միաժամանակ: Ռազմահայրենասիրական դաստիարակության հարցում կարևոր նշանակություն ունեն դեռահասի հոգեբանական առանձնահատկությունները: Դեռահասի օրգանիզմում կատարվող կազմա-բնախոսական էական փոփոխությունները երկար ժամանակի ընթացքում հիմք են հանդիսացել այնպիսի տեսությունների առաջ քաշման համար, ըստ որոնց դեռահասի առանձնահատկություններն ու զարգացման ճգնաժամային փուլի երևույթները կենսաբանական պայմանավորվածություն ունեն:

Թե՛ ռազմահայրենասիրական, թե՛ առհասարակ դաստիարակության հարցում դեռահասության տարիքը կարևորվում է այն հանգամանքով, որ այս տարիքում է ձևավորվում ես-ը: Այս շրջանում դեռահասի մոտ ուժեղանում է ինքնադիտման նկատմամբ հակումը, եսակենտրոնությունը, ընկնում է ես-ի կայունությունը, ինքնահարգանքը, էապես փոխվում է ինքնագնահատականը: Դեռահասները շատ ավելի հաճախ, քան երեխաները, մտածում են, որ ծնողները, ուսուցիչները և հասակակիցները իր մասին վատ կարծիք ունեն: Նրանք շատ հաճախ դեպրեսիվ վիճակների մեջ են ընկնում: Սակայն 15 տարեկանից հետո պատկերը փոխվում է դեպի լավը:

Դեռահասության փուլի կարևորությունն ու առանձնահատուկ տեղը պայմանավորված է նրանով, որ չափահասի և դեռահասի միջև հաստատված և մանկության տարիքին հատուկ հարաբերությունները հենց այստեղ են փոխարինվում այնպիսի փոխհարաբերություններով, որոնք հատուկ են չափահաս մարդկանց շփման պրոցեսներին: Այդ անցումը իրենից ներկայացնում է դեռահասի և չափահասի սոցիալական փոխներգործությունների նոր եղանակների կազմավորման պրոցես: Դեռահասի վարքը, նրա ինքնագնահատումն ու իր նկատմամբ մեծերի կողմից ցույց տրվող վերաբերմունքի գնահատումը միջնորդավորող նոր կանոնները դառնում են ձևավորվող բարոյական աշխարհայացքի հիմքը:

Ռազմահայրենասիրական դաստիարակությանը մեր երկրում տարեցտարի ավելի ու ավելի մեծ ուշադրություն է դարձվում: Կազմակերպվող տարաբնույթ միջոցառումների թվում առաջնային տեղ է զբաղեցնում դպրոցներում նախնական զինվորական պատրաստություն առարկայի դասավանդումը: Շատ բան է արվել մինչ այժմ, սակայն այսօր էլ խնդիրները ոլորտում քիչ չեն: Ամեն տարի շահագրգիռ գերատեսչությունների և կառույցների ղեկավարները ընդլայնված համատեղ նիստերի ընթացքում քննարկում են դրանց վերացման, աշխատանքների բարելավման հետ կապված հարցերը: Բնականաբար, աշխատանքները չեն սահմանափակվում տարեկան մեկ անգամ արդյունքների ամփոփմամբ: Պարբերաբար ոլորտի պատասխանատուները հանդիպումներ են ունենում տեղերում, պարզում ուսումնական գործընթացի արդյունավետությունը, տալիս նոր հանձնարարականներ:

Արդեն մի քանի տարի է, ինչ պաշտպանության և կրթության ու գիտության նախարարների համատեղ հրամանով ստեղծվել է աշխատանքային խումբ, որի նպատակն է օգնել դպրոցներին ռազմահայրենասիրական ուսուցման բազա ստեղծելու և անհրաժեշտ գրականությամբ ապահովելու գործում: Խմբում ներգրավված են նաև այլ շահագրգիռ կառույցների, մասնավորապես՝ ոստիկանության ներկայացուցիչներ: Որպես աշխատանքի արդյունավետության ցուցանիշ՝ առաջին հերթին նշվեց կրթօջախները ուսումնական զենքով ապահովելու գործընթացը:

Ռազմահայրենասիրական դաստիարակության բացակայությունը լուրջ սպառնալիք է մեր հայրենիքի համար: Այդ իսկ պատճառով անհրաժեշտ էր ստեղծել հայրենասիրական

դաստիարակության հայեցակարգ: Խնդիր, որը արդիական է ոչ միայն կրթության և պաշտպանության համակարգի համար, այլև իր արդիականությունն է պահպանում հասարակական զարգացումների ընթացքում:

Կրթությունը միայն գիտելիքի փոխանցման և հմտությունների և կարողությունների ձևավորման գործ չէ, կրթությունը նաև արժեքների վերարտադրման և փոխանցման գործընթաց է. Հետևաբար՝ չի կարելի կրթության մեջ թերագնահատել դաստիարակչական բաղադրիչը: Աճող սերնդի ռազմահայրենասիրական դաստիարակությունը երկրի անվտանգության ապահովման տարրերից մեկն է: Յուրաքանչյուր պետության ռազմական ներուժը՝ ուղղված սեփական անվտանգության ապահովմանը, ներառում է տնտեսությունը՝ իր բոլոր ոլորտներով, բանակը, ինչպես նաև աճող սերնդի ռազմահայրենասիրական դաստիարակությունը:

Աճող սերնդի ռազմահայրենասիրական դաստիարակության խնդիրն կրթության ոլորտի համար ունի սկզբունքային նշանակություն: Կրթության համակարգը տալիս է ոչ միայն գիտելիքներ, այլև պատրաստում է հայրենիքի ապագա պաշտպաններին:

Դպրոցներում ռազմահայրենասիրական դաստիարակության ուղղությամբ կատարված աշխատանքները, եղած խնդիրները, դրանց լուծման և աշխատանքների բարելավման հետ կապված հարցերը քննարկվում են տարբեր խորհրդակցություններում, որին մասնակցում էին դպրոցների տնօրեններ, զինղեկներ, ֆիզկուլտուրայի ուսուցիչներ:

Խոսելով դպրոցներում ռազմահայրենասիրական դաստիարակության ուղղությամբ իրականացվող աշխատանքների մասին, նշենք այն դրական առաջընթացը, որ առկա է ոլորտում շնորհիվ կրթության և գիտության նախարարության հետ ակտիվ համագործակցության:

Պետք է նախազորակոչային տարիքի անձանց մեջ ռազմահայրենասիրություն սերմանել՝ սկսած դեռևս վաղ տարիքից, և ապա այն ամրապնդել դպրոցական հասակում: Ռազմահայրենասիրական ճիշտ դաստիարակությունը կնպաստի, որ պատանիները ավելի շատ դիմեն ռազմաուսումնական հաստատություններ: Բանակում պատշաճ կարգապահություն ապահովելու համար նախ պետք է մտածենք դպրոցում ապագա զորակոչիկների դաստիարակության մասին:

Տղաների մոտ զենքին տիրապետելու արվեստը, զինվորական պատրաստվածությունն ու ռազմահայրենասիրական դաստիրակությունը բարձր մակարդակին հասցնել՝ մինչ նրանց բանակ զորակոչվելը: Այս ամենը հնարավորինս ամուր հիմքերի վրա դնելու անհրաժեշտություն կա դպրոցներում:

Զինղեկներից պահանջվում են ուսումնական ծրագրերում ռազմահայրենասիրության թեմաների ներառումը՝ ռազմահայրենասիրական միջոցառումներով: Կրթական ծրագրին համապատասխան՝ Ռազմագիտություն առարկան 8-12-րդ դասարաններում ուսումնասիրում են շաբաթական մեկ դասաժամ ծանրաբեռնվածությամբ:

ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԱՌԱՆՁՆԱՀԱՏՈՒԿ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԻ ԿԱՐԻՔ ՈՒՆԵՑՈՂ ՍՈՎՈՐՈՂՆԵՐԻ ԱՆՀԱՏԱԿԱՆ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ՊԼԱՆՈՎ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐ

Ներառական կրթությունը յուրաքանչյուր երեխայի համար, այդ թվում կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող, զարգացման առանձնահատկություններին համապատասխան, անհրաժեշտ պայմանների և հարմարեցված միջավայրի ապահովման միջոցով կրթական գործընթացին առավելագույն մասնակցության և հանրակրթության պետական չափորոշիչով սահմանված արդյունքի ապահովումն է:

Կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող անձը ուսուցման հետ կապված դժվարություններ, այդ թվում՝ զարգացման ֆիզիկական կամ մտավոր առանձնահատկություններ ունեցող անձն է, որի կողմից հանրակրթական հիմնական ծրագրերը յուրացնելու համար անհրաժեշտ են կրթության առանձնահատուկ պայմաններ:

Անհատական ուսուցման պլան՝ ԱՈՒՊ. ԱՈՒՊ-ը հաստատված ձևաչափին համապատասխան գրավոր մշակվող թիմային պլանավորում է, որը կառուցվում է սովորողի կարիքների, ուժեղ կողմերի ու հետաքրքրությունների և հանրակրթության պետական չափորոշիչների և ծրագրերի հիման վրա: ԱՈՒՊ-ը կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող սովորողի կրթության հիմքն է: ԱՈՒՊ-ը հաստատված ձևաչափին համապատասխան գրավոր մշակվող թիմային պլանավորում է, որը կառուցվում է սովորողի կարիքների, ուժեղ կողմերի ու հետաքրքրությունների և հանրակրթության պետական չափորոշիչների և ծրագրերի հիման վրա: ԱՈՒՊ-ը կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող սովորողի կրթության հիմքն է:

Ո՞ւմ համար է մշակվում ԱՈՒՊ-ը. ԱՈՒՊ-ը մշակվում է այն սովորողների համար, ովքեր ունեն դժվարություններ կրթության մեջ և սահմանված կարգով գնահատվել ու ճանաչվել են որպես կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող: Նրանք չեն կարողանում յուրացնել հանրակրթական ուսումնական ծրագրերը առանց համապատասխան ծրագրային կամ միջավայրային հարմարեցումների: Կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիքի պատճառները հետևյալ խանգարումներն են. — Զայնի և խոսքի,

— Տեսողության,

— Լսողության,

— Ինտելեկտուալ (մտավոր),

— Շարժողական:

Ինչպե՞ս են մատուցվում ԱՈՒՊ-ում նախանշված ծառայությունները. ԱՈՒՊ-ում նախանշված կրթական ծառայությունները մատուցվում են դասարաններում՝ դասերի ժամանակ ուսուցիչների կողմից, իսկ մասնագիտական ծառայությունները՝ ռեսուրս սենյակներում մանկավարժահոգեբանական աջակցության թիմի կողմից: Այլ դեպքերում ԱՈՒՊ-ով նախատեսված մասնագիտական ծառայությունները ծնողի համաձայնությամբ կարող են մատուցվել նաև տարածքային մանկավարժահոգեբանական կենտրոններում՝ կախված սովորողների կարիքներից կամ դպրոցի ռեսուրսներից: Որոշ սովորողներ կարող են ունենալ ԱՈՒՊ միայն մեկ առարկայի համար, իսկ մյուսները, բացի մասնագիտական ծառայություններից, կարող են ունենալ ԱՈՒՊ ակադեմիական բոլոր առարկաների համար: Կարող են լինել նաև սովորողներ, որոնց համար ԱՈՒՊ-ում որևէ առարկայական ծրագիր չի հարմարեցվի (ֆիզիկական դժվարություններ կամ միջավայրային հարմարեցումների կարիք ունեցող սովորողներ), քանի որ սովորողը հաջողությամբ յուրացնում է իր դասարանի բոլոր առարկայական ծրագրերը՝ առանց որևէ ծրագրային, բովանդակային հարմարեցումների, սակայն այս սովորողների ԱՈՒՊ-ներում կպլանավորվեն և կնախանշվեն անհրաժեշտ միջավայրային հարմարեցումները:

ԱՈՒՊ-ի կազմման մեջ ներգրավված անձիք. Առաջինը՝ հասկանալ, թե ովքեր են ընդգրկված սովորողի ԱՈՒՊ-ի մշակման թիմում, և որն է նրանց դերը: Բոլոր այն մարդիկ, ովքեր իրենց գործունեության ընթացքում առընչվում են երեխայի հետ պետք է մասնակցեն երեխայի ԱՈՒՊ գրելուն: ԱՈԻՊ-ի թիմի անդամներն են.

— դասավանդող ուսուցիչները,

— մանկավարժահոգեբանական աջակցության թիմը (հատուկ մանկավարժ, հոգեբան, սոցիալական մանկավարժ, լոգոպեդ և այլն),

— ուսուցչի օգնականը,

— սովորողը (հնարավորության դեպքում),

— սովորողի ծնողը, — դպրոցի տնօրենը,

— դպրոցի ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների գծով տնօրենի տեղակալը:

Յուրաքանչյուր մասնակցի տրամադրած տեղեկատվությունը ավելացնում է թիմի ըմբռնումը սովորողի ուժեղ կողմերի, դժվարությունների, հետաքրքրությունների և հնարավորությունների վերաբերյալ, քննարկվում է նաև, թե ինչ հարմարեցումներ և ծառայություններ են անհրաժեշտ լինելու նրան:

<u>ԱՈՒՊ-ի իրականացումը.</u> ԱՈՒՊ-ի իրականացման ընթացքում երեխայի դասավանդող ուսուցիչը կարևոր դերակատարում ունի դպրոցում գիտելիքների յուրացման, հմտությունների գործնական կիրառման, ամրապնդման, ընդհանրացման և պահպանման հարցում:

• Համագործակցեք մանկավարժահոգեբանական աջակցող մասնագետների հետ: Ուսուցիչներին անհրաժեշտ են հմտություններ՝ ԱՈՒՊ-ում նպատակներ սահմանելու և իրենց դասերի ժամանակ դրանք արդյունավետ իրականացնելու հարցում: Մասնագետները սերտորեն համագործակցում են ուսուցիչների հետ մշակված ԱՈՒՊը դասարանում գործողությունների վերածելու հարցում:

• Գնահատեք ԱՈՒՊ-ը: Ուսումնական տարվա ընթացքում սովորողի ուսումնական առաջընթացի գնահատում հաճախ է իրականացվում (ընթացիկ, կիսամակային, տարեկան) համոզվելու համար, որ սովորողը հասնում է ԱՈՒՊ-ում դրված նպատակներին: ԱՈՒՊ-ում սահմանված նպատակներն ու նպատակադրումները ցանկացած պահի կարող են փոփոխվել՝ ըստ անհրաժեշտության:

ԱՇԽԱՏԱՆՔ ԾՆՈՂՆԵՐԻ ՀԵՏ

Աշխատանքի բովանդակությունը	Կատարման ժամկետը	Պատասխանատու անձ
1.Հրավիրել ծնողական դասարանական ընդհանուր ժողովներ և ընտրել դասարանի ծնողական կոմիտե :	սեպտեմբեր	դասղեկներ
2.Ընտրել ծնողական խորհուրդ:		տնօրեն
3.Օգտագործել ծնողների ուժերը դպրոցի շենքի ձևավորման և վերանորոգման հարցերում:	հոկտեմբեր	
4.Այցելել վատ սովորող, անկարգապահ, դասերից անհարգելի բացակայող, ծնողների հսկողությունից դուրս մնացած աշակերտների տները, հարկ եղած դեպքում նաև ծնողների աշխատավայրը:	Տ Ա Ր Վ Ա	դասղեկներ ծնողկոմիտե
5.Խիստ անհրաժեշտության դեպքում ՆԳ բաժնին ահազանգել երեխաների դաստիարակչության գործն աչքաթող արած ծնողների մասին:		տնօրեն
6.Համայնքում տարածել երեխաների դաստիարակության գործում առանձնապես աչքի ընկած ծնողների, ընտանիքների փորձը:	Ր Ն Թ Ա Յ Ք Ո Ի Մ	դպրոցի խորհուրդ դասղեկներ
7.Դպրոցի առջև դրված խնդիրների լուծման գործում ընդգրկել նաև ծնողական համայնքին:		
8.Աշխատանքներ տանել դպրոցից խուսափող, դպրոցից դուրս մնացած աշակերտների հետ:		տնօրեն Դասվար

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

ՈՒՍՈՒՄՆԱՆՅՈՒԹԱԿԱՆ ԲԱԶԱՅԻ ՀԱՐՍՏԱՑՈՒՄ

N	Աշխատանքի բովանդակությունը	Կատարման ժամկետը	Պատասխանատու
1	Կազմել տարիֆիկացիոն ծախսերի նախահաշիվ և ներկայացնել դպրոցի խորհրդի հաստատմանը	սեպտեմբեր	տնօրեն, հաշվապահ, դպրոցական խ.
2	Ունենալ բյուջետային և արտաբյուջետային հաշիվներ	տարվա ընթ	տնօրեն
3	Մշտական վերահսկողություն սահմանել գույքի պահպանման, ընթացիկ վերանորոգումների համար:	տարվա ընթ	տնօրեն
4	Բարձրացնել դպրոցի տեխանձնակազմի պատասխանատվությունը շենքի և շրջակայքի մաքրության համար:	տարվա ընթ	տնօրեն
5	Ապահովել շենքի ջերմային, լուսային և օդային ռեժիմը: Կանոնավոր վիճակում պահել հակահրդեհային միջոցները:	տարվա ընթ	ԴԳՓ
6	Կատարել դպրոցի հաշվեկշռում եղած գույքի և սարքավորումների հաշվառումը:	տարվա ընթ	ԴԳՓ
7	Հետևել էլեկտրաէներգիայի, գազի և ջրի խնայողությանը:	տարվա ընթ	տնօրինություն
8	Հետևել, որ ժամանակին հաշվարկվի և վճարվի աշխատողների աշխատավարձը:	տարվա ընթ	հաշվապահ
9	Ժամանակին լրացնել և հանձնել ֆինանսական հաշվետվությունները:	տարվա ընթ	տնօրեն, հաշվապահ
10	Հետևել դպրոցի ջեռուցման ներքին ցանցի անխափան աշխատանքին:	տարվա ընթ	տնօրեն, տնտեսվար